

## **Meldcode en stappenplan**

# **‘Signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling’**

***Stichting Katholiek Onderwijs Wassenaar***

**November 2018**

# Meldcode en stappenplan bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

## Stichting Katholiek Onderwijs Wassenaar

### Meldcode bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

De Stichting Katholiek Onderwijs Wassenaar (SKOW), het bevoegd gezag van de St. Jan Baptistschool, St. Bonifaciuschool en de St. Jozefschool te Wassenaar,

Overwegende

- dat de SKOW verantwoordelijk is voor een goede kwaliteit van de dienstverlening aan de kinderen en hun ouders / verzorgers en dat deze verantwoordelijkheid zeker ook aan de orde is in geval van dienstverlening aan kinderen die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat van de beroepskrachten die werkzaam zijn bij de SKOW op basis van deze verantwoordelijkheid wordt verwacht dat zij in alle contacten met kinderen attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen;
- dat de SKOW voor de onder haar beheer staande scholen een meldcode wenst vast te stellen zodat de beroepskrachten die binnen de scholen werkzaam zijn weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat in deze code de SKOW vastlegt op welke wijze zij de beroepskrachten bij deze stappen ondersteunt;
- dat onder huiselijk geweld wordt verstaan: (dreigen met) geweld, op enigerlei locatie, door iemand uit de huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen ouderenmishandeling en eer gerelateerd geweld. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex) partners, gezinsleden, familieleden en huisgenoten;
- dat onder kindermishandeling wordt verstaan: iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eer gerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking;
- dat onder beroepskracht in deze code wordt verstaan: de beroepskracht die voor de SKOW werkzaam is en die in dit verband aan kinderen en ouders / verzorgers van de organisatie zorg, begeleiding, onderwijs, of een andere wijze van ondersteuning biedt;
- dat onder cliënt in deze code wordt verstaan: iedere persoon aan wie de beroepskracht zijn professionele diensten verleent.

In aanmerking nemende

- de Wet bescherming persoonsgegevens (AVG);
- de Jeugdwet;
- de Wet maatschappelijke ondersteuning
- het privacyreglement van de Stichting Katholiek Onderwijs Wassenaar;

stelt de volgende Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling vast.

## **Stappenplan bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling**

### **Stap 1: In kaart brengen van signalen**

Signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontcrachten worden in kaart gebracht en vastgelegd in het dossier van het kind. Ook de contacten over de signalen worden vastgelegd, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.

Bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling wordt geen gebruik gemaakt van een signalerings-instrument.

Ook indien er geen (direct) contact is met de kinderen, kunnen signalen worden vastgelegd over de situatie waarin deze kinderen zich mogelijk bevinden, als de toestand daar aanleiding toe geeft. Binnen de school worden signalen, naast het vastleggen, altijd gecommuniceerd met de intern begeleider van de school of bij diens afwezigheid een lid van de directie.

Als de signalen kindermishandeling gepleegd door een beroepskracht betreffen, worden de signalen direct bij de directie gemeld. In dat geval is dit stappenplan niet van toepassing en wordt een interne procedure gevolgd.

Signalen worden zo feitelijk mogelijk beschreven. Indien ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd worden, dan dient uitdrukkelijk vermeld te worden dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Er worden vervolgaantekeningen gemaakt als een hypothese of veronderstelling (later) wordt bevestigd of ontcracht. De informatiebron wordt altijd vastgelegd. Diagnoses worden alleen gesteld en vastgelegd als ze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht.

### **Stap 2: Collegiale consultatie en indien nodig raadplegen van het Advies-en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld of een deskundige op het gebied van letselduiding**

De signalen worden altijd besproken met de intern begeleider en/of een deskundige collega. De school draagt er zorg voor dat er een deskundig collega is, die in voorkomende gevallen intern ondersteuning kan geven. Als dat gewenst is, wordt ook advies gevraagd aan 'Veilig Thuis'.

### **Stap 3: Gesprek met de ouders, verzorgers en/of leerling**

Signalen worden besproken met de kinderen en/of de ouders van kinderen. Gesprekken hierover worden altijd met twee personen gevoerd w.o. in ieder geval de intern begeleider of een lid van de directie. Als deskundige ondersteuning nodig is bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek

met betrokkenen, wordt naast een deskundige collega ook 'Veilig Thuis' hulp/ondersteuning gevraagd.

Stappen tijdens het gesprek:

1. het doel van het gesprek wordt uitgelegd;
2. de feiten die zijn vastgesteld en de waarnemingen die zijn gedaan worden beschreven;
3. de gesprekspartner(s) word(t)en gevraagd om een reactie te geven;
4. pas na de reactie wordt zo mogelijk een interpretatie gegeven van hetgeen gezien, gehoord en waargenomen is. (In geval van vrouwelijke genitale verminking kunt u daarbij de Verklaring tegen meisjesbesnijdenis gebruiken.)

Er wordt in principe geen melding gedaan zonder dat de signalen zijn besproken met direct betrokkenen, tenzij

- de veiligheid van kind en/of ouder/verzorger, die van de beroepskracht, of die van een ander in het geding is;
- als er goede redenen zijn om te veronderstellen dat door ouder(s) / verzorger(s) door dit gesprek het contact met de school verbroken zal worden.

#### **Stap 4: Afweging van de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling en bij twijfel altijd raadplegen van 'Veilig Thuis'.**

Op basis van de signalen van het ingewonnen advies en van het gesprek met kind en/of ouders/verzorgers, wordt een afweging gemaakt van het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling. Daarbij worden ook de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling afgewogen. Bij het inschatten van het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling wordt gebruik gemaakt van het afwegingskader dat als bijlage 1 is toegevoegd aan deze meldcode. Dit afwegingskader is een verplichte toevoeging aan de Meldcode en geldt met ingang van 1 januari 2019.

#### **Stap 5: Beslissen: zelf hulp organiseren of melden**

Op basis van het afwegingskader (5 vragen) in stap 4, worden in stap 5 twee beslissingen genomen:

- is een melding bij Veilig Thuis noodzakelijk;
- is het zelf bieden of organiseren van hulp mogelijk.

Het is van belang dat in stap 5 beide beslissingen worden genomen in de volgorde waarin ze hierboven staan.

Vervolgens wordt besloten of het bieden en / of organiseren van hulp tot de mogelijkheden van zowel de school als de betrokkenen (ouders/verzorgers) behoort. Als al besloten is om te melden (afwegingskader) moet de tweede beslissingsvraag over eventuele hulp in overleg met betrokkenen en Veilig Thuis beantwoord worden.

## **Toelichting:**

### **Melden en bespreken met de ouders, verzorgers en/of leerling**

Indien we ouders, verzorgers en/of leerling niet voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kunnen beschermen of daaraan twijfelen :

- melden we het vermoeden bij 'Veilig Thuis';
- sluiten we bij melding zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen en geven we duidelijk aan indien de informatie die u meldt (ook) van anderen afkomstig is;
- overleggen we bij melding bij 'Veilig Thuis' wat we na de melding, binnen de grenzen van onze gebruikelijke werkzaamheden, zelf nog kunnen doen om ouders, verzorgers en/of leerling tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen.

Meldingen worden vooraf met ouders, verzorgers en/of leerlingen (vanaf 12 jaar) besproken.

1. uitgelegd wordt waarom we van plan zijn een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is;
2. we vragen uitdrukkelijk om een reactie;
3. in geval van bezwaren van de ouders, verzorgers en/of leerling, overleggen we op welke wijze tegemoet kan worden gekomen aan deze bezwaren;
4. indien dat niet mogelijk is, worden de bezwaren afgewogen tegen de noodzaak om ouders, verzorgers en/of leerling of zijn gezinslid te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. We betrekken in onze afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om ouders, verzorgers en/of leerling of zijn gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen;
5. er wordt een melding gedaan indien naar ons oordeel de bescherming van ouders, verzorgers en/of leerling of zijn gezinslid de doorslag geeft.

Van contacten met ouders, verzorgers en/of leerling over de melding wordt afgezien:

- als de veiligheid van de cliënt, die van ons zelf, of die van een ander in het geding is;
- als we goede redenen hebt om te veronderstellen dat ouders, verzorgers en/of leerling daardoor het contact met u zal verbreken.

## **Privacy:**

Op 25 mei 2018 is de nieuwe privacywetgeving (AVG) van kracht geworden. De AVG is een algemeen kader dat niet inspeelt op specifieke situaties, zoals een vermoeden van kindermishandeling. Daarom geldt als algemene regel dat een specifieke wet voor een bepaalde sector prevaleert boven de algemene norm van de AVG. Dat geldt dus bijvoorbeeld voor de Wetten PO, VO, Leerplichtwet etc. De wet Meldcode gaat dus ook voor de AVG. Het recht om dossier aan te maken en te melden bij Veilig Thuis is dus onverminderd van toepassing.

## Bijlage:

### Uitwerking afwegingsvragen en beslissingen in stap 4 van de meldcode

#### 1. Vermoeden wegen

Ik heb de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode doorlopen en

**A:** op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig: dossier vastleggen en sluiten

**B:** ik heb een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling

Het bevoegd gezag van mijn school is op de hoogte (in geval het vermoeden door schoolmedewerker wordt geconstateerd). Ga verder naar afweging 2.

#### 2. Veiligheid

Op basis van de stappen 1 t/m 4 van de Meldcode schatten wij als school (functionarissen en bevoegd gezag)/leerplicht in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid:

**A: NEE** -> ga verder naar afweging 3

**B: JA of twijfel** -> direct (telefonisch) (anoniem) melding doen bij Veilig Thuis. De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen

#### 3. Hulp

Ben ik, of iemand anders in mijn school<sup>1</sup> of een ketenpartner<sup>2</sup> /ben ik als leerplichtambtenaar in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

**A: NEE** -> melden bij Veilig Thuis, die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder

**B: JA** -> ga verder met afweging 4

#### 4. Hulp

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

**A: NEE** -> melden bij Veilig Thuis

**B: JA** -> hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn. Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga verder met afweging 5.

#### 5. Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

**A: NEE** -> melden bij Veilig Thuis

**B: JA** -> hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren<sup>3</sup> van de veiligheid van alle betrokkenen.

<sup>1</sup> Hierbij valt te denken aan functionarissen uit de 2e lijnsondersteuning in de school, altijd onder verantwoordelijkheid van het bestuur (dus geen docenten, wel een zorgcoördinator, een vertrouwenspersoon, een orthopedagoog, een schoolpsycholoog, een intern begeleider, een schoolmaatschappelijk werker, ....)

<sup>2</sup> Betrokken functionarissen vanuit de gemeente. Per gemeente verschillend; hierbij valt te denken aan de leerplichtambtenaar of een medewerker van een buurt- of wijkteam dat betrokken is bij de school of een medewerker van de GGD/Jeugdgezondheidszorg.

<sup>3</sup> Aanbeveling: spreek een nazorgtraject af. Leg termijnen en verwachtingen vast.

### **Slotopmerking:**

De aangepaste meldcode SKOW is gebaseerd op het 'afwegingskader bij meldcode kindermishandeling 2018'. In dit document zijn ook begrippen en definities opgenomen die van ondersteunend zijn bij het gebruik van het afwegingskader.

Het betreffende document is te vinden via

[https://www.poraad.nl/files/themas/school\\_kind\\_omgeving/afwegingskader\\_bij\\_meldcode\\_kindermishandeling.pdf](https://www.poraad.nl/files/themas/school_kind_omgeving/afwegingskader_bij_meldcode_kindermishandeling.pdf)

en ook via de scholen als PDF –bestand beschikbaar